

Erdélyi Híradó

Kedden, Május' 25-dikén ($\frac{5}{25}$) 1830

Hayti (St. Domingo)—Portugallia—Nagybritannia—Frantziaország—Austria
Magyarország (nagy árvizek)—Hirdetések

Hayti (St. Domingo)

A' Bremer Zeitungban van ápr. 24-ikén, a' "Telegraphe"ban, február. 28-dikéről, ez is: "Azon Tisztek, kiket az országglószék, Spanyolország' lépése-ólta mely a' múlt 1829-dik eszt. utólján eszt) zen sziget' keleti részébe küldött, a' legkéességesebb tudósítást tették azon hajandóságok - felől, melyeket a' lakosok, le Castro Úr' küldettesése' tzeljának megértésére, kinyilatkoztattak. Ezek az érdemes Haytiak örvideni láttattak azon alkalom - adáson, melyben ők a' hívség' sküjét a' Köztársaság eránt, megújították, és az ő hazaszeretetjek - felől elírelt kissebbítő mendemondát hazugsággan-hagyhatták. És így, az országglószék küldöttei, tunya és gyáva pólárok helyyett, a' meglátogatott városokban, nem aláltak egyebet merő-buzgósággal (entusiasmust) teljes pólártársaknál, a' nemzeti függetlenség' szent dolgában, és a' kik magokat inkább hagyják eltemeteni tulajdonok' düledékjei alá, mint-sem az ő liberalis intézeteikről lemondjanak, melyeken 8 esztendő-óha uralkodnak." Óltak ehhez téve: egy udvarlóírás a' St. Jean Kerület' Tisztjeitől; egy más a' Montchrist-i lakosoktól; és egy tudósítás a' Pore-Plate-i Commandanstól.

Portugallia

A' párisi Journálok jelentik Lissabon-

ból április' 14-dikén: "Április' 11-dikén 2 tsapat Vadász-katonaságot küldöttek San Miguelbe és Madeirába. Két hadihajó kísérték azokat. Jelen volt Don Miguel is hajóra-üléssekkor. A' második febr. (nevű) paketboot megérkezett a' terceirai berekesztő hajóktól, 10 nap alatt. Két Anglust és 2 Portugallus kivándorlottat hozott az magával, kiket egy elfogott ang. hajón fogott-el. — Dona Isabellát ismét őrizet alá vetettek, mióta a' Terceiran felállott Igazgatóság' hire Lissabonban elterjedt. Ettől az érdemes fegyvertelen leánytól éppen azon bravour-proporcióval retteg az usurpatio, a' mellyel az anglus Birodalom egy fogoj Napoleontól félt. Naponként találni felragasztott hirdetményeket, melyekben a' néphez, a' legitimitásról és a' felzendülésről van szó. — Az a' hollandus Ház, mely már megígérte volt, hogy Don Miguelnek pénzt ad költsön 38 pCentójával, lemondott ezen ígéretéről; mivel' a' spanyol Király' kezeségét meg nem nyerhette. — 1827-ben a' portugalli státus' jövedelme 30 millió, 1828-ban 24, 1829-ben pedig 16 millió volt. A' státusadósság 324 millió frank. — Az angl. Felsőházban, bár mi szembetünőleg bebizonnyította Grant Úr, az ang. Ministerium' igazságtalan tselekedetét, midőn a' Terceirába szándékozó Portugallusokat ellenségesen megtámotta; még is elvetették javallatját.

Nagybritannia

Kereskedők levelei szerint, vége van Javában a' belga országlószék' háborújának a' benn születettekkel. — A' jamaikai Journálok szerint, a' columbiai tudósítók azt mondják, hogy Bolivar elment már Bogotából Carracasba; egy erős hadsereget hagyott a' venezuelai határszéleknél, de olyan parantsolattal, hogy semmi ellenségeskedéshez ne fogjanak, valámig ő' a' Paez Generállal és a' nyughatatlanok' többi Fejeivel teendő értekezések után vissza nem érkezik.

Ápr. 25-dikán este megesett a' szokott kivilágosítás az ÓFge' születése napjára, London' főbb úttzáin; a' St. James-uttza különösen kimutatta magát a' pompában. A' hajók is, a' Themse-n az ő' inneplő zászlóikat lobogtatták, s 1 órakeréjjel ellőtték a' Towerben és a' párkon a' szokott ágyú-köszöntést. — Ugyantsak ápr. 25-dikán, meginneplették Stratford-upon-Avonban a' Shakespeare' születése' és halála' napját. Már egynehány nappal előre, közléről és távolról összegyűltek a' nagy Poëta' sok barátjai, úgy hogy a' későn érkezőnek, mesterség volt szállást szerezni. A' nap' megünneplésére, Játéknézeteket, concerteket, tűzmesterségeket, levegői gojóbis' fel' botsátását vittek-végbe, végre, a' Shakespeare-Halle-ben nagy vendégséget tartottak.

Levelet vettek Londonban Bolivar-tól, Bogotából, ki azt hiszi, hogy Venezuelában helyre fog állani a' kellőközépi országlás' méltósága, "meggondolván a' Congress által elő-vett rendszabás' böltsességét s hatalmában álló erős eszközöket a' nemzet' határozásainak fenn-tartására." Montilla Gen. elment Carthagenából azon hadsereg' vezérlésére, mely Maracaibo-felé a' venezuelai határszélhez közelít. — Az ánglus Király' betegsége kevés reménységet nyújt az Orvosoknak. A' pešgés rend-

kívül nagy Londonban, és a' politikusok, ezernyi találgatásokban török a' fejeket a' Király' megeshető halála' hihető következésére-nézve. Az, bizonyos, hogy ez a' halál, e' mostani szerkezetek mellett, szörnyű fontos lehetne, nem annyira talán Ángliára-, mint a' többi Európára-, különösen pedig Frantziaországra-nézve. De, ne ítéljünk az esetek előtt.

A' Constitutionnel szerint, az 57-dik regem. Leydet Öbester alatt, parantsolatot vett a' Toulonba-menetelre a' hol az, több Ágyúsokkal és Insenörökkel hajóra szállván, Móreába menne, hogy a' Schneider Gen. hadserege 6 vagy 8 ezer emberre szaporodjon.

A' 40 ágyús Pallás hadi-hajót Indiákról, mellyen, a' mint gondolják, Combermere Lord volna, ápr. 28-dikán Plymouthhoz nem messze látták. — A' muszka hajósereg pedig, megérkezett a' Középtengerről a' Tsatornába, Kronstadtba vissza menetelében, és Loots-okat fogadott-fel.

A' Courier azt mondja mádridi levelek szerint ápr. 15-dikéről, — nem igaz volna az, hogy a' frantzia és nápolyi Követek az újj thronusra-következés ellen protestáltak volna. Ennek, másfelől ellene mondanak; ismét mások állíttják sőt erősítik azt, hogy a' nápolji Király javasolta a' frantzia Követ pedig helybehagyta volna ezt a' rendszabást.

Egy valódi áng. Journal, a' Sun ezt írja: "Mártz. 4-dikén érkezett Cowesbe egy hajó Rio-Janciroból. Levelezőnk' feladása szerint, a' nép, mindennemű beléavatkozás ellen van Brasilia' részéről a' portugalli ügyek bajokba, és átaljában azt óhajtja, hogy Portugallia elvált Státusnak tartódjon. A' mint beszéllek rögtön elküldötte a' Tsászár a' Népköveteket; az elébbi jó egyet-értés, a' Tsászár' titkos szándékánál-fogva, nem állott ismét fel.

A' Timesben ezt olvashatni: "A'

illetlen és a lever's a' galanapok' bizonylan időre halasztódása, nagyon nyugtalanító. Miért nem adják elő a' publicumnak a' dolgot úgy a' mint van, a' irány' betegsége-felől? Minden ember örült szível kérdezősködik az Őfge'tegsége-felől: a' bulletinok semmit-se lelnek. Egy törvénytisztelő nemzet i-sisságosan kívánja, hogy ötet tökéle-tben tudósítsák. Igazi tudósítások nél-ül, átaljában félnek, hogy a' IV-dik yörgy' országlása (adják az egek, hogy a' szomorú répzéledések ne telje-djenek-be) hirtelen siet a' végéhez.

Frantziaország

A' Gazette de France jelenti ápr. 26-kán: "A' Dauphin tegnap indult el Tou-nya, és tsak két Tisztet vitt magával, uicche Htzget és Acher de Montgascon író, a' Kabinét-titoknokot, valamint az dvaristátus' egy más Tisztviselőjét. Más-ik Menou-ban, 27-dikén pedig Mou-lyban akar hálói; és máj. 5-dikán Tou-nyba érni, 's itt, 5-dikéig tartózkodni. Az a' 2 napon tart sereg-vizsgálatot a' föl-és tengeri minden katonaságon, mellyek e az időre mind össze gyűlnek Toulon-yn; ére osztán mindjárt következne a' jóra-szállás. Ott akar a' Printz lenni a' jósereg' elindulásakor, ha a' szél 4-edi-ny, a' kiindulást megengedi. Máj. 5-di-ny, Marseilleben akar a' Printz marad-*) , és 15-dikére már Párisba vissza-kezni. Úgy gondolják, hogy Ő-kir. Ma-ssága Grenoble-ben marad egy nap'.

A' National szerint, a' Sachsen-nyburg Printz' hirtelen vissza menetele' a Frantziaországból a' volna, hogy Wel-lyton Htzg ápr. 30-dikán eredet-íráso-t akar a' Parlament elébe terjeszteni görög ügybajról, mellyek fontos ve-

tekedésre fognak okot adhatni. Akkor lessz osztán az, hogy a' Printz tovább nem fog habozni, meg kell nekie hatá-rozni magát. Elmenetelekor tőlünk, úgy-láttott, — nem igen sietne Görögországba; de azt, nem gondoljuk hogy egészen meg-vetné az ajánlást, mint ma reggel egy Jour-nál mondá. A' pénzre-nézve, nem vol-na már nehésség: hanem más okok is van-nak még, mellyet utóbb meg fogunk látni.

Egy parisi nem-frantzia, odáig okos-kodván Frantziaország' mostani állapot-járól, hogy utóbb is minden izellenség a' múlt utolsó augustus' 8-dika-olta, egye-dül tsak Polignac Úr' lelépintése fog len-ni, és egyéb semmi; mert minden idő-szak gondoskodik a' maga' elkerülhetel-len szükségéről: úgy járunk mi is, akar-meddig húzzák halasztják valami szükség' megvállását. De, sokáig tsak-ugyan ne ha-lasszák az országlószekek az ő' tulajdon dolgokat, a' hozzá-fogást, 's ne töltsék-el tsak akadékokkal 's várakozással a' zidőt. Egyszer, kezdjék már el által-látni, hogy annak problemája nem tsak abban áll, hogy magokat a' lázzadástól védel-mezzék, mely tsak rossz országlószekek-nél és elhagyatott nemzeteknél lehetsé-ges. Más dolgok követelik az országló-szekektől a' gondoskodást. A' mindég ne-vekedő költség mellett, a' jövedelem' sza-porítását kell kitalálni: ezt pedig tsak úgy lehet nagyobbítani, ha a' népet gazda-godható állapotra emeljük; a' mi, ismét az által eshetik-meg, ha a' nemzeti erő megszaporodhatik és emelkedhetik, a' ke-resetmód' elő-mozdítása, a' kereskedés' védelme és az elme hajlandóság' palléro-zása által. Tsak úgy lehet egy munkás életre, — mint egy megvilágosodott idő-szak azt parantsolva követeli, és mint az minden tekintetben kívánatos, — szert-tenni. De tsak ott lehet azt várni, a' hol egy bizonyos szabadságot törvényesen

*) Ezeket a' datumokat, 4 és 5, nem lehet ér-teni, és meggyeztetni; jó hogy nem főben-í dolog.

megesmérnek és az országlószék maga által védelmeztetik. Ki nem tudja, hogy a szabad alattvaló, kinek emberi jussa, bizonyos, szorgalmasabban dolgozik mint a rabszolga? A kereskedés, csak szabad országlásmód alatt virágzik. Elmésőbb és jobbléssz az ember, ha az ő Ura nem lehet tyran; hanem törvények és intézetek által kenszerítettik a közszabadságokat tekintetben tartani. E pedig, koránt-sem kisebbítése a királyi jusnak, hanem inkább új kezesség annak: mert az országlószékek csak magokról gondoskodnak, mikor a szabadságot és civilizatiót elő-mozdították. Ezek, mindennélköz, esméretes, jártassá lett igazságok. Azért protestálnak, még Jésuiták és feudális-vitézek azon vádak ellen, hogy ők tyrantságot és meghomályosodást szeretnének behozni; holott kiki tudja, hogy azon dolgok vannak, csak-hogy nem akarnak láttatni. Hanem, szeretne, hogy ezek az emberek, kívül állanak az ő idejeken, 's niuts nekik a népben gyökerek. Valóban emelkednek szabadság és még civilizatio is, olyan statusokban, ahol határtalan akarat uralkodik. Muszkaország, főképpen az által hatalmas, hogy országlószékét 's országlását a civilizatio lelkesíti, és, azért törekedik rabszolgákat szabad emberekké formálni. Nagy tanúság! Minden okos országlószék kerüli, magát egy olyan felekezet (párt) szolgálatjába vetni, mely a barbarusság maradványához ragaszkodásból, azelőkapaszkodást gátolni igyekezik: mert az okos országlószék, esmeri a régi idő szükségét, keserűségét és szükségétlenességét. Egy Kézmvés sem szeretne ma úgy élni, a hogy, még tehetős Báróknak is kellett élniük a középidőszakban. Szabadság, civilizatio és megvilágosodás mindenütt esméretes kelleme (besoin) az esztendőszáznak. Ezen mindennélköz meg-

esmerés mellett, a legfelső fogon tudálkozhatni, ha valamely országban, ahol a civilizatio legjobban elterjedt, oly próbát mernek tenni, hogy azt elhalgatassák, talán még vissza-felé léptessék. És, ez az oka, hogy Frantziaországban a Jésuiták és Udvariak intselkedései mindennütt oly'érzékeny figyelmet és indulatos részvételt indítottak. (mászor többet).

A Moniteur szava: "Hazugság, hogy Bourmont Gróf, mint a Journal de Commerce mondja, hivatali levelet vett volna, annak jelentéséről, hogy a barbarus Hatalmak megtámadó és védelmező szövetséget kötöttek volna, és ÖExja, még 20,000 embert kért volna. — A napi költeményekhez számúlja a Gazette a France Nouvelle feladását, mintha Bétsből jött levelek szerint, sokat beszéléne a két szomszéd keresztény Tsászár' össze-találkozásokról a nyáron, Galliciában.

A National ezt mondja: "Leopold Printz, minékutána még azelőttvaló este udvarláson volt a Királynál, apr. 27-dikén Londonba utazott. Az ő jelenléte Párisban, csak egy lépéssel-se vitte elebb Görögország' dolgait; sőt inkább azt lehetne mondani, — annyira ment a dolog, hogy a londoni protokollokat egészen újra kell kidolgozni. A Polignac Htzg., Stuart Rothsay' és Pozzo di Borgo Ur' farradozásai, hogy a Printzet ára bírják, — indulna mindjárt útnak (kéttségkivül Görögországba), mind foganatlan volt. Ökir. Magassága nem felelt egyenesen, katonaságot, nagyobbatska határt 's egyebet kívánt. Még, tegnapelőtt már, megkínálta ötet Polignac Htzg. egy frantziaországi Marsal által 20 millió frankal, melylyet mindjárt elvihet magával; de, foganat nélkül. Leopold Printz, valóban úgy láttzik, nem akarja tündöklő állapotját egy bizonytalan jövődőért kiterélni. U-

an, hogy szánná-el magát a' Printz, int Anglia' jövendő Királynéjának (lelytestvére' Kenti Htzgné leányának), rombáttya, kinek jövedelme most másfél millió, Claremont mezei Jóságnak tulajmossa, 's szabad választása van, vagy Páshban, vagy másutt, a' legfelső függetlenség' ts-ével' élni, — ezen állásról lemondani, egy egy pusztá Görögország' népein uraldjon, a' hol mindent újra kell felépíteni, mivel' minden elpusztított? Ez, egy olyan etsület - vadászat, mellyet ez a' Printz, am karaktere, sem szokása által, magázá nem tett. Valjon másra határozza-é magát Londonban, a' Wellington Htzg', étségkívül egykisség tüzes és határozó angja által, ki, szorongattatik ígérete' megtartására, és a' görög dolgokat illető e-edet-írásokat a' Parlamentnek elébe tereszteni? — ez a' kérdés. A' mijjen nagyon hiszi Wellington Htzg. hogy Anglia' asznára dolgozik; éppen úgy meg kell allani, hogy a' görög Fejedelem' válaszsában, nem volt szerentsés. Polignac Ur, sak serviteur tres-humble követte az egye-köttetéseket. Muszkaország passiv maadt e' nagy kérdésnél. — E' mellett, nem ' szálakbéli futóhírek után beszélünk mi, anem rábizható, meghatározott feladásól. (Ezen utolsó sora ellenére is — nem lehet még ezen beszédeknek hinni; ámár a' gondolat igazán nem megvető; és le ez illik-fel: jobb ma tíz tűzök, mint ólnap egy veréb.)

A' Messager jelenti Toulonból ápr. 22-ikén: "Dromadaire szállítóhajó paransolatot vett az elhalókázásra, hogy Alexandriából két obeliscust (4-szegletű poma- vagy elmék-pyramis = tornyodzó), ' Kleopátra' Tő-jét elhozza, mellyeket az gyiptomi Vice-Király a' Frantzia Királyak ajándékozott. — Mártz. 25-dikén külötték-el Rigadit Urat, Algier előtt álló regatte-Kapitányt, valami Bizodalommal

a' Dey-hez. Parlemtair (szóváltó) - fővel mentő Algierba — tsak fő-nélkül ne jöjjön vissza! — 's minekutánna a' Deyvel hosszason értekezett nagy siettséggel Tunisba ment — szerentséje! Nem tudjak mi járásban van."

A' Tanáts' Tagjai között volnának egynéhányan, a' kik nem igen törődnek a' Királlyal az ő' tünődésekről beszélni, és a' mások által neki tett tanátsadások' következéseit bontzolgatni. Azomban, halálán van az anglus Király, vagy talán már meg holt. Nem lessz ugyan, ott hamar változás: de, kétségkívül nagyon meggyengülne az általa' Wellington Htzg' külső politikája. A' gyengeség Londonban, megbokrosodást húzhat Párisban maga után.

A' Gazette ezt mondja: "Minden tudósítások Toulonból, megerősítik azt, a' mit mi a' minap a' föld és tengeri katonaságaink' tüzeről mondottunk volt. A' hadseregnél olyan tolongás van, hogy az algieri táborozáshoz juthasson valaki, hogy, Kapitányok ajánlották magokat közkatonai szolgálatra. Úgy gondolják, hogy a' mi' tengeri ifjú katonaságainkat nem lehet megtartóztatni, hogy a' földi hadsereg' ostromló munkáiban részt-vegyenek.

Egy Journál' erősítése ellenére is, ismét állittjuk, hogy a' nápolji Király tsak akkor tudta-meg a' rendszabásokat a' pragmatica Sanctio' köz-kihirdetése eránt, mikor megesett, és — igen megszomorodott rajta.

Austria

Béts, máj. 6. — Konst. polji tudósítások szerént, ápr. 23-dikéről, elfogadta a' Porta a' 5 szövetséges Hatalom' végzését Görögország' jövendő sorsa eránt.

Svédország

Nem mondhatjuk hogy mindenben utólsók volnánk: mert Stockholmból azt írják, hogy ott Aláírást követtek-el a' Lófuttatás' behozására, anglus módon, hogy az által a' lófajta' javítására feltüzeljék a' lótenyész-

teőket*). — A' mostanában Carlstadti Püspöknek kineveztetett Főtisztelendő Hedren Dr., a' Király' Nagy Alamiánlója útban van (mindjárt indul) az újj Hivatálába költözni. Az ő' eddig volt Papi-Kerületében, útravalót gyűjtenek neki, hogy elébbi Kösségeinek eránta volt szeretete tisztas emlékezetben maradjon. — Jó példa ez a' jó Papoknak és a' háládatos Halgatóknak.

Magyarország

Kar dszag, máj. 6. — Tudósítás jött a' vízőzönről, mely a' 5 Nagy Kun-várost végső romlással fenyegeti, s már eddig is leirhatatlan károkat tett. Azt mondja az érdemes tudósító, hogy a' kik Debreczen, N. Várad, vagy Erdély-felé arra utaznának, tsak tegyenek-le szándékokról, mivel sem Nagy Ivány felé a' Nagy-Hortobágnak, sem Kardszagon keresztül Nádudvarnak, vagy Püspök-Ladányak, szekeren, vagy lóháton, ápr. 22-dikétől fogva nem mehetni, elszaggatván a' nagy árvíz a' Nagy-Hortobágyi fa- és Zadoron lévő kő-hidakat. Ugyan is, ápr. 22-dikén hirtelen kezdvén a' Tiszából a' dobi elszakasztott gáton általjöni a' víz, másfél nap alatt Kardszagnak Nádudvar felőlvaló részét egész a' városig elborította; az utakat, legelőket, nagy darab szántóföldeket úgy elöntötte, hogy a' marhák jászolra szorúlván, a' várost is pusztulással fenyegette a' naponként nevedő árvíz, annyira, hogy ha éjjel-nappal nem árkolták, töltötték volna a' város alját, annak nagyobb részét elsépretté volna; de e' mellett is a' lapályosabb részen bétódulván, más helyeken felfakadván a' víz, több háznépeket hajlékaikból kikergetett; sok házak özverogytak, két malom haszonvehetlenné lett. És, mivel ott egy tsónak sints, a' közösülés más helysé-

gekkel felette bajos; összekötött szál-fakon 4--5 ember segítségével lehet valahogy P. Ladányba mászni. Ennél fogva itt a' Posta is felakad. — Hasouló veszedelemben forgott Kardszagnak Kis-Újszállás felőlvaló lapályos része is, melyet Kara-Jánosnak neveznek; az itt lévő kis töltést annyira felvette már a' víz, hogy szinte általhágott rajta; de megyebeli Kapitány Tek. Illésy János Úr, maga is szüntelen jelen lévén, Kardszag és Kis-Újszállás városaival szinte másfél hétig éjjel nappal szekerekkel, gyalogokkal töltetvén a' gátat, oly' szerentsés volt, hogy a' végső pusztulástól nem tsak e' két várost, hanem Kenderest, és Kunhegyest is megmentette. Azonban még-is Kis-Újszállásnak a' másik része vízben van, s hogy a' másik is el ne borítottassék, a' lakosok kéntelenek voltak a' várost sántzal körül venni, valamint Túrkevit is. — Még máj. 6-dikáig sem apadt a' víz. — Az ügyes, és munkás Előljárók méltók a' ditséretre.

—O—

Szomorú tudósítások érkeznek Hazánk részeiből az irtóztató pusztítások-felől, mellyeket a' szörnyű vízarádások okoztak. Elszánt legbuzgóbb emberi iparkodások, minden kitelhető segedelem-nyújtások sem tudták sok helyen a' veszedelmet elhárítani s a' lakosok' inségét enyhíteni. Hány száz házak dültek-le összeséggel az elborított falukban s mezővárosokban; hány száz meg száz barom veszett-el? azt számba nem vehetni. Kipótolhatatlanok a' felszámíthatatlan károk, mellyeket az elpusztított helységek lakosai szenvedtek mindenfelé! De a' mi legfájdalmasabb, sokan a' hirtelen jött vízi veszedelem előtt életüket sem szabadíthatták-meg. Valamint a' Dunának példátlan megáradása és zajja a' múlt hónapokban a' legerősebb gátokat is elszaggatta és a' mellyékein fekvő helységeket ezeknek rétjeiket, vetéseiket

* Tenyészes, tenyésztés, tenyésztetés =
Kantza, mén - -, hírtokos.

érföldekre elborította; úgy most a' Tisza, Zemplén-Vármegyében a' töltéseket több helyen által törvén, oly' szélesen kiadott, hogy nem csak ezen Vármegyék déli alsóbb részét, a' Bodrogközt, de szomszéd Szabolcs-Vármegyének is nagyobb és Beregh-Vgyének egy részét elborította, annyira, hogy a' tokaji hegyről lenézve, 10 -- 12 mértföldnyire minden, egy tengernek láttzik. Azon helységeknek földmivelő lakosai, mellyek az elvált, mintegy 70 -- 80 □ mértföldnyi részen fekszenek, végső inségre jutottak, marháik, ha megmaradtak is, legelik víz alatt levén, takarmány nélkül elszesznek; vetéseik, mind oda-vannak. — A' keresztényi és emberi felebaráti szeretet legszentebb kötelességévé teszi ilyen esetben minden jó pólárnak és hazafinak, hogy az Isteni gondviselés' oltalma alatt szerzett javaiyal, a' közönséges tsapás által inségre jutott, nyomorúságot szenvedő pólár társaiknak közös segedelmek gyűjtése által vigasztalássokra siessenek!

Tokajból, ápr. 25-dikén. — Híjjában tétettek az itt lakó Vgyebeli Tiszt Urak, 's a' városi Tanács minden lehető jó téteteket, a' Tisza' partja' gátjának megösszítésére, híjjában dolgoztak azon a' szomszéd helységből ide gyűjtött lakosok; mert csak-ugyan általtört és Kis-Tokajt egyszerre előntötte, úgy hogy a' lakosok meg szabadíthatták-meg életüket; ötven évvel, már több össze-omlott; 's itt Nagy Tokajban szinte annyi. Megmaradott marikat kéntelenek voltak a' Tokaji hegy csapaz tetejére felverni; de ott sins mit lehet!

A' Nagy Méltóságú kir. Helytartó Tanácsnak a' f. e. ápr. 20-kán 9932 szám alatt kiadott kegyes Rendelésénél fogva a' Nagy Várad kir. Akadémiában a' Magyar Nyelv- és Literaturának megüresedett tanító helyére, mellyel 500 forint esztendei fize-

tés van egybekötve 1850 aug. 19-dikén a' Pesti kir. Universitásnál a' Böltselkedés Kara előtt tartandó Concursus. hirdettetik.

Óts. k. Felsége az itt következő kegyelmes kézírását méltóztatott az Udvari Haditanács Praesidenséhez Printz Hohenzollern Hechingen Lovasság Generálisa Ö Hsgéhez bocsátani.

“Kedves Printz Hohenzollern! Arra határoztam magamat, hogy Veider megüresült Gyalog Regimentjét, a' Fő Hertzeg Palatinus Kedves Testvérem legidősb Fijának Fő Htzg. Istvánnak adjam, és annak második Tulajdonosává nevezem Abele Feldmarschall Lieutenantot.” Béts május 6-dikán 1850. Ferentz. s. k.

Hírdetések

Szándékozván az ezen Tartománybéli Fges. Királyi Kintstár a' Ns. alsó Felső-Vgyében, Maros-Portuson, az ottan lefolyó Maros-vízen fekvő királyi Vámos Hidat vagy-is ezen most nevezett Hídnak jövedelmét az ezen esztendei szeptember Hónap' első napján, ott Helyben Marosportuson, a' Helybéli Sószállító Hivatal' felügyelése alatt tartandó közönséges kótyavetye' úttján, három egymás-után következő esztendőre, az azért többet igényőnek árendába engedni, úgy mindazáltal, hogy a' ki ezen királyi Vámos Hidat, vagy-is ennek esztendőnként befolyó szokott jövedelmét, az irt úton, a' fenn meghatározott időre, Árendába venni szándékozik, a' királyi Kintstárt, az effélékbe bevett rendszabás szerént, bizonyos Cautio által, mely Cautio, készpénzben, 3010, azaz, h á r o m e z e r t í z forint bétsi váltólevélben, vagy kétannyit érő, minden egyéb teréhtől ment, hitelesen megüresült, és intabulált, fekvő Javakban határozódik, bátorságossá tenni köteles legyen, — ebből szándékát, az ezen Tartománybéli királyi Kintstár, ezennel közhírré teszi mindazoknak, a' kiknek eh-

hez kedvek lenne, azzal a' további megjegyzéssel, hogy azok, a' kik ezen közönséges kótyavetyére bortsáttatni, és abban részt-venni kívánnának, valamint a' fenn megjegyzett Cautiót, úgy-szintén egyszersmind, a' szokott 10 pCento Bánatpénzt is a' kótyavetye' kezdete előtt, az e' tárgybéli Biztosságnak kezébe szolgáltatni köteleztetnek. A' Cautio 's a' Bánatpénz előrelévő letétele nélkül (mellyek a' kótyavetye' lefoljta után, a' nyertes félen kívül, kinek-kinek vissza adattatnak) ezen kótyavetyére senki nem bortsáttathván, Az e' végett, a' Felsőbbi helybehagyás fenntartásával, kötendő Contractus' pontjairól, a' Marosportusi Sószállító - Hivatalnál kiki elegendő útasítást vehet. — N. Szeben. Május' 13-kán, 1850.

—O—

Méltóztatott Ö ts. k. Fge. a' Frankenstein Grófságból, az ellenség' beütésére kibújdosott és az Erdélyi Nagy Fejedelemségben tartózkodható megkárosodottak' kedvéért azt rendelni, hogy ezek, Sept. 1-ső napjáig még, az őket illető kárpótlás-végett, írott bizonyságok mellett, a' Kološvári Magistrátusnál magokat bejelenthetik.

—O—

Kerülő Hirdetés a' f. e. Jan. 2-dikán sorsvonás által kijött Banko-Capitalisok' készpénzbeli kifizetéséről.

A' ts. k. Udvari Kamara' e' f. e. Jan. 9-kén költ Rendelésénél-fogva, mindeneknek tudtára adatik; hogy az öt pCentos Banko-Capitalisok, mellyek a' f. e. Jan. 2-kán kibúztatott 77-ik Seriesre, a' 70160 számtól, az 70813 számig felosztattak, a' ts. k. közönséges Status- és Banko-Aldosság-Cassájánál, a' Hitelezőknek, a' Capitalis' megnevezett betségben, kész ezüst pénzül e' f. e. Febr. 1-ső napján kifizetnek. — A' Capitalisnak vissza fizetésével egyszersmind, a' f. e. Jan. 1-ső nap-

jáig eső Interes, Bétsi betségben, és Jan. 1-ső napjától-fogva Febr. 1-ső napjáig a' kezdet-eredeti Interesek, száztól ötével, ezüstpénzben fognak kifizetődni. A' Circularis' 4-, 5-, és 6-ik (§) tikkelyeiben megállapított-meghatározások is helyt találunk ezen Capitalisok' kifizetésekor.

—O—

Az Erdélyi Fő-Hadivezérésnek, ezen Királyi Fő-Kormányszékhez mostanság tett kinyilatkoztatása szerént, az ezen hazabéli Lótenyésztetésnek, az által is lejendő elő-segállítására-nézve, hogy nevezetesen a' ménestartó Gazdák bizonyosok lehessenek, méltóztatott Felsőleges Urunk kegyelmesen azt rendelni: hogy az ezen Országban quartélyozó könnyű Lovaság' számára megkívántató Remonda-Lovak, nem tsak ezen folyó esztendőben, hanem ennekutánna is mindig a' lehetőségig, ha t. i. azok a' szükséges mennyiségben és minémiségben találtatnának, mind a' Hazában vásároltassanak.

A' Gazdaság' ezen ágának előmozdítására tzelőző kegyelmes Parantsolat' következtésüül, a' Fő-Hertzeg József Hűszár-Ezerejéhez, megtette a' Tartománybéli Fő-Hadivezéség az eránt a' szükséges Rendelést: hogy az irt Ezere' számára, az idén megkívántató 100, azaz, száz darab Remonda-Lovak, egyenesen a' hazabéli méneses Birtokosoktól, vagy egyes lovakat tartó Gazdáktól is, Sokadal-makban (nem pedig előre tett egyezés szerént, Lieferansok által) vásároltassanak.

Azon Remondáknak pedig, mellyek a' könnyű Lovasság' számára megkívántatnak, tökéletes egésségeseknek, hiba nélkülvalóknak, jó erős ajjosoknak (alkotmányuaknak) magasságokra-nézve pedig 14 markosoknak és 3 hüvelykeseknek, végre, 5 és 7 esztendőök közöttvalóknak kell lenniük, és az ilyen Lóért 105, azaz, száz öt Rft., ezüst-pénzben fog fizettetni.